

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
 НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 Кафедра організації та економіки фармації

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЕКОНОМІКА ФАРМАЦІЇ

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА навчальної дисципліни

підготовки _____ спеціаліст
 (назва рівня вищої освіти)

галузі знань _____ 1202 Фармація
 (шифр і назва галузі знань)

спеціальності _____ 7.12020101 Фармація
 (код і найменування спеціальності)

освітньої програми _____ 7.12020101 Фармація (5,0д) (5,5з)
 (найменування освітньої програми)

спеціалізації (й) _____
 (найменування спеціалізації, за наявності)

2017 рік
 рік створення

Робоча програма навчальної дисципліни «Організація та економіка фармації» спеціальності 1202 Фармація освітньої програми 7.12020101 Фармація (5,0д), 7.12020101 Фармація (5,0д) Н, 7.12020101 Фармація (5,5з) для студентів 4 курсу.

Розробники:

Немченко А.С., зав. кафедри ОЕФ, доктор фарм. наук, професор,
Назаркіна В.М., доцент кафедри ОЕФ, канд. фарм. наук, доцент,
Панфілова Г.Л., доцент кафедри ОЕФ, доктор фарм. наук, доцент,
Чернуха В.М., доцент кафедри ОЕФ, канд. фарм. наук, доцент,
Жирова І.В., доцент кафедри ОЕФ, канд. фарм. наук, доцент,
Подколзіна М.В., доцент кафедри ОЕФ, канд. фарм. наук, доцент,

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри організації та економіки фармації

Протокол від «1» вересня 2017 року № 1

Зав. кафедри _____

(підпис)

проф. Немченко А.С.

Робоча програма схвалена на засіданні профільної методичної комісії з економіко-управлінських дисциплін

Протокол від «1» вересня 2017 року № 1

Голова профільної комісії _____

(підпис)

проф. Немченко А.С.

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Предметом вивчення обов'язкової навчальної дисципліни «Організація та економіка фармації» є організаційно-економічні аспекти діяльності аптечних закладів.

Міждисциплінарні зв'язки. Організація та економіка фармації тісно пов'язана з дисциплінами: фармацевтичний маркетинг та менеджмент, аптечна технологія лікарських засобів, фармацевтичне та медичне товарознавство, фармацевтичне правознавство, управління якістю, етика та деонтологія у фармації, фармакоекономіка, державне управління та регулювання фармацевтичної діяльності.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 285 годин 9,5 кред. ЄКТС.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Організація та економіка фармації» є формування у студентів системи знань про організаційно-економічні аспекти фармацевтичної діяльності у сучасних умовах.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Організація та економіка фармації» є наступні: сприяти формуванню професійно необхідних знань, умінь та навичок відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики; забезпечити теоретичну базу для подальшого вивчення інших фармацевтичних та економічних дисциплін навчального плану; створити базу, яка визначає професійну компетентність та загальну ерудицію провізорів.

3. Компетентності та результати навчання

Дисципліна «Організація та економіка фармації» забезпечує набуття здобувачами освіти **компетентностей**:

Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній фармацевтичній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; ясно і недвозначно доносити свої висновки та знання, розумно їх обґрунтовуючи, до фахової та не фахової аудиторії.

Загальні компетентності:

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і бути сучасно навченим.

Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові) компетентності

Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

Здатність організувати діяльність аптеки із забезпечення населення та закладів охорони здоров'я лікарськими засобами, парафармацевтичними товарами, засобами медичного призначення відповідно до вимог Національної лікарської політики, Належної аптечної практики та інших організаційно-правових норм фармацевтичного законодавства.

Здатність організувати дію системи звітності та обліку (управлінського, статистичного, бухгалтерського та фінансового) в аптечних закладах, здійснювати товарознавчий аналіз, адміністративне діловодство, документування та управління якістю згідно нормативно-правових актів України.

Здатність аналізувати та прогнозувати основні економічні показники діяльності аптечних закладів, здійснювати розрахунки основних податків та зборів, формувати ціни на лікарські засоби та вироби медичного призначення відповідно до чинного законодавства України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен **знати:**

- нормативно-правові акти, які регламентують фармацевтичну діяльність;
- основні принципи Національної лікарської політики;
- організаційну структуру фармацевтичної галузі;
- класифікацію, завдання й функції аптечних закладів;
- порядок відкриття аптеки, фарм. фірми;
- порядок організації безрецептурного відпуску ліків в Україні та за кордоном;
- правила приймання рецептів та порядок відпуску ЛЗ;
- порядок обліку рецептури;
- порядок приймання, обліку та зберігання контрольованих лікарських засобів;
- організаційну структуру державної системи забезпечення якості ЛЗ;
- права та обов'язки уповноваженої особи;
- порядок здійснення контролю якості ЛЗ;
- класифікацію господарських засобів;
- структуру та зміст бухгалтерських рахунків, бухгалтерського балансу;
- економічне значення та структуру товарообігу;
- порядок обліку руху товару та інших активів;
- відповідальність та обов'язки касира;
- порядок проведення розрахунків зі споживачами та безготівкових розрахунків;
- форми фінансової звітності, порядок їх підготовки та подання;
- основні економічні показники діяльності аптеки (товарообіг, рецептура, товарні запаси, торговельні накладення, витрати, прибуток, рентабельність);
- основні принципи оподаткування в Україні;
- класифікацію податків та зборів;
- методики розрахунку податку на прибуток підприємств та податку з доходу фізичних осіб;
- класифікацію кредитів;
- основні принципи кредитування аптек.
- функції та принципи медичного страхування;
- типи моделей охорони здоров'я та медичного страхування;

вміти :

- здійснювати відпуск безрецептурних лікарських засобів;
- приймати рецепти від населення, аналізувати помилки, здійснювати відпуск ЛЗ;
- здійснювати таксування різних лікарських прописів,
- здійснювати облік амбулаторної рецептури та предметно-кількісний облік ЛЗ;
- здійснювати вхідний контроль якості ЛЗ;
- документально оформляти надходження та реалізацію товарів;
- заповнювати документацію з обліку праці й заробітної плати;
- застосовувати РРО у розрахунках зі споживачами; здійснювати облік руху грошових коштів;
- визначати дні запасу товару, складати замовлення;
- організовувати проведення інвентаризації та документально оформляти її результати;
- складати баланс аптечного закладу;
- аналізувати рецептуру та товарообіг аптеки;
- розраховувати норматив товарних запасів;
- аналізувати та планувати витрати обігу;
- розраховувати прибуток та рентабельність діяльності підприємства;
- формувати роздрібні ціни на ГЛЗ та вироби медичного призначення;
- планувати діяльність аптеки та структурних підрозділів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усь го	у тому числі					усь го	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб.	с. р.		л	сем.	пз	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення												
Тема 1. Основні принципи організації фарм. забезпечення населення. Національна лікарська політика	16	2	2	4	-	8	14	1	2	-	-	11
Тема 2. Інформаційне забезпечення підприємств та організацій фарм. галузі	11	1	2	-	-	8	13		2	-	-	11
Тема 3. Організація діяльності аптек як закладів охорони здоров'я згідно з вимогами GPP	13	1	-	4	-	8	16	1	-	4	-	11
Тема 4. Організація рецептурного і безрецептурного відпуску ліків	16	2	2	4	-	8	14	1	2	-	-	11
Тема 5. Правила таксування екстемпоральних ЛЗ	13	1	-	4	-	8	14	1	-	2	-	11
Тема 6. Облік рецептури. Організація предметно-кількісного обліку ЛЗ	14	2	-	4	-	8	14	1	-	2	-	11
Тема 7. Порядок обігу наркотичних і психотропних ЛЗ, прекурсорів	13	1	-	4	-	8	14	1	-	2	-	11
Тема 8. Організація системи забезпечення якості ЛЗ та фарм. товарів	14	2	-	4	-	8	16	1	-	4	-	11
Тема 9. Організація роботи аптеки з товарними запасами	13	1	-	4	-	8	14	1	-	2	-	11
Тема 10. Організація роботи оптової фарм. фірми та аптечного складу	12	1	-	3	-	8	14	1	-	2	-	11
Тема 11. Організація зовнішньоторговельної діяльності у фармації	12	2	2	-	-	8	13		2	-	-	11
Тема 12. Основні принципи й методи формування системи цін на ЛЗ	14	2	4	-	-	8	15	1	3	-	-	11
Разом за змістовим модулем 1	131	18	12	35	-	66	173	10	11	20	-	132
Підсумковий модульний контроль	4	-	-	1	-	3	7		1		-	6
Разом за модулем 1	165	18	12	36	-	99	180	10	12	20	-	138

Модуль 2												
Змістовий модуль 3. Системи обліку у фармації												
Тема 13. Система обліку та звітності в аптечних закладах	10	2	2	3	-	3	7	1	-	2	-	5
Тема 14. Облік руху товару в аптечних закладах	11	2	-	6	-	3	6		-		-	5
Тема 15. Облік руху інших ТМЦ. Облік основних засобів та нематеріальних активів у аптечних закладах	6	1	2	-	-	3	6	1	-	-	-	5
Тема 16. Облік руху грошових коштів в аптеках	11	2	-	6	-	3	7		-	2	-	5
Тема 17. Організація обліку заробітної плати в аптечних закладах	11	2	-	6	-	3	7	1	-	2	-	5
Тема 18. Організація інвентаризації товарно-матеріальних цінностей в аптечних закладах	7	1	-	3	-	3	6		2	-	-	5
Тема 19. Звітність аптечних закладів.	6	1	2	-	-	3	7			-	-	5
Разом за змістовим модулем 2	62	11	6	24	-	21	46	3	2	6	-	35
Змістовий модуль 3. Основи економіки фармації												
Тема 20. Основи фармацевтичної економіки. Економічні показники діяльності аптечних закладів	12	1	2	6	-	3	9	1	-	2	-	6
Тема 21. Аналіз і планування фінансово-господарської діяльності аптечних закладів	7	1	-	3	-	3	9	1	-	2	-	6
Тема 22. Оподаткування аптечних закладів	10	1	-	6	-	3	8	1	-	2	-	6
Тема 23. Фінансово-кредитна система. Кредитування аптечних закладів	6	1	2	-	-	3	7		-		-	6
Тема 24. Організація проведення аудиторської перевірки аптечних закладів	7	1	-	3	-	3	6	1	-	-	-	6
Тема 25. Аналіз фінансового стану підприємства на базі даних звітності	6	1	-	2	-	3	7		-	-	-	6
Тема 26. Фармацевтичне забезпечення населення в умовах медичного страхування	6	1	2	-	-	3	8	1	1	-	-	6
Разом за змістовим модулем 3	54	7	6	20	-	21	54	5	1	6	-	42
Підсумковий модульний контроль				1	-	3	5	-	1	-	-	4
Разом за модулем 2	120	18	12	45	-	45	105	8	4	12	-	81
Усього годин	285	36	24	81	-	144	285	18	16	32	-	219

5. Зміст програми навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення

Тема 1. Основні принципи організації фармацевтичного забезпечення населення. Національна лікарська політика

Соціально-економічне значення фармацевтичної діяльності. Поняття „фармацевтичне забезпечення“, „фармацевтична допомога“, „фармацевтична послуга“. Міжнародні організації, що

регулюють фармацевтичну діяльність на макроекономічному рівні. Поняття про комплекс належних практик як міжнародні стандарти, що регулюють фармацевтичну діяльність. Національна лікарська політика (НЛП): головні цілі і пріоритети. Завдання, основні принципи створення, порядок впровадження НЛП в Україні та інших країнах світу. Організаційна структура фармацевтичної галузі та її державне регулювання в Україні, рівні управління. Законодавчо-нормативна база, що регламентує фармацевтичну діяльність в Україні. Ліцензування фармацевтичної діяльності у країнах ЄС, СНД, інших країнах. Вимоги та норми ЄС до фармацевтичної діяльності. Особливості ліцензування фармацевтичної діяльності в Україні.

Тема 2. Інформаційне забезпечення підприємств та організацій фармацевтичної галузі

Система фармацевтичної інформації. Види інформації (планова, облікова, звітно-статистична, нормативно-довідкова). Рівні інформації (професійний та споживчий). Джерела та форми передачі фармацевтичної інформації. Класифікація лікарських засобів у світовій фармацевтичній практиці. Сутність анатомічно-терапевтично-хімічної (АТХ) - класифікаційної системи. Державний реєстр лікарських засобів. Державний реєстр медичної техніки і виробів медичного призначення. Державний формуляр лікарських засобів. Регіональні та локальні формуляри ЛЗ. Характеристика регулюючих переліків ліків у національних системах охорони здоров'я, їх соціально-економічне значення та порядок формування. Національний перелік основних (життєво необхідних) лікарських засобів. Сучасні форми інформаційного аптечних закладів та пацієнтів (бази даних, автоматизовано-пошукові системи, спеціалізовані Інтернет-сайти тощо).

Тема 3. Організація діяльності аптек як закладів охорони здоров'я згідно з вимогами Належної аптечної практики (GPP)

Поняття про аптечні заклади та аптечну мережу. Основні принципи розвитку та розміщення аптечної мережі. Організація роботи аптечних закладів різних форм власності та господарювання в умовах ринку. Аптека як заклад охорони здоров'я та як суб'єкт господарювання. Основні завдання та функції аптеки. Належна аптечна практика (GPP). Класифікація аптек. Спеціалізація аптек. Організаційна структура аптеки та основні функції її відділів і структурних підрозділів. Приміщення, обладнання та устаткування аптек. Вимоги санітарного режиму до аптек та структурних підрозділів. Кваліфікаційні та інші вимоги до персоналу, що займається виробництвом (в умовах аптеки), оптовою та роздрібною торгівлею лікарськими засобами. Штат аптеки. Матеріальна відповідальність працівників аптек, її види, юридична база й документальне оформлення.

Тема 4. Організація рецептурного та безрецептурного відпуску ліків

Порядок організації рецептурного відпуску ліків в Україні, у країнах ЄС, СНД та інших країнах світу. Критерії визначення категорій відпуску лікарських засобів. Організація відпуску ліків без рецептів з аптек. Концепція відповідального самостійного лікування. Організація фармацевтичної опіки. Протоколи провізора (фармацевта). Організація аптекою санітарно-просвітницької роботи. Рецепт – визначення, види, функції. Форми рецептурних бланків. Загальні правила виписування рецептів, порядок їх оформлення. Порядок відпуску лікарських засобів з аптек та їх структурних підрозділів. Особливості відпуску наркотичних, психотропних лікарських засобів та прекурсорів. Групи амбулаторних хворих та категорії населення, яким гарантовані пільги та безоплатний відпуск ЛЗ. Особливості оформлення пільгових та безоплатних рецептів. Терміни дії рецептів та зберігання їх у аптеці.

Тема 5. Правила визначення вартості (таксування) екстемпоральних лікарських препаратів

Індивідуальне та серійне виготовлення лікарських засобів в аптеці. Тариф за виготовлення ліків як історична та соціально-економічна категорії. Значення Таха laborum, визначення та структура. Методика визначення тарифів за виготовлення лікарських форм. Облік тарифів за виготовлення та фасування ліків та фармацевтичних товарів. Правила таксування вартості різних лікарських прописів (розчинів, порошків, супозиторіїв, настоїв та відварів, мазей, рідких лікарських форм тощо).

Тема 6. Облік рецептури. Організація предметно-кількісного обліку лікарських засобів

Значення обліку рецептури в організації діяльності аптеки. Облік рецептів на ліки індивідуального виготовлення. Облік рецептів на готові лікарські засоби. Особливості обліку рецептів та порядок оплати вартості лікарських препаратів, що виписуються на пільгових умовах та безоплатно. Законодавчо-нормативна база, що регламентує предметно-кількісний облік лікарських засобів у аптеках. Перелік лікарських засобів, що підлягають предметно-кількісному обліку. Особливості

предметно-кількісного обліку лікарських засобів. Організація предметно-кількісного обліку в аптеках та лікувально-профілактичних закладах.

Тема 7. Порядок обігу наркотичних і психотропних лікарських засобів, прекурсорів

Класифікація наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів. Державне регулювання обігу наркотичних лікарських засобів, психотропних речовин та прекурсорів. Порядок ліцензування господарської діяльності з обігу наркотичних лікарських засобів, психотропних речовин та прекурсорів, а також спеціальних рецептурних бланків форми №3. Вимоги до приміщень для зберігання наркотичних (психотропних) ЛЗ та спеціальних рецептурних бланків. Особливості зберігання наркотичних лікарських засобів, психотропних речовин та прекурсорів. Особливості перевезення наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів. Організація обігу наркотичних (психотропних) лікарських засобів та спеціальних рецептурних бланків форми №3 в аптечних складах (базах): правила придбання, приймання, зберігання, відпуску й обліку. Організація обігу наркотичних (психотропних) лікарських засобів у аптеках. Правила відпуску наркотичних (психотропних) лікарських засобів амбулаторним хворим. Особливості зберігання, обліку та утилізації спеціальних рецептурних бланків №3. Організація проведення утилізації та знищення неякісних лікарських засобів, до складу яких входять наркотичні (психотропні) речовини, прекурсори. Відповідальність за порушення встановлених правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів.

Тема 8. Організація системи забезпечення якості ліків та фармацевтичних товарів

Забезпечення якості ЛЗ як міжнародна проблема. Міжнародні програми ВООЗ та державна політика щодо боротьби з обігом незареєстрованих, фальсифікованих, субстандартних препаратів. Система співробітництва по фармацевтичним інспекціям PIC/S (Pharmaceutical Inspection Cooperation Scheme). Законодавча база, організаційна структура, рівні управління державної системи забезпечення якості в Україні. Порядок реєстрації ЛЗ. Стандартизація та сертифікація фармацевтичної продукції. Стандарти сімейства ISO-9001. Сертифікація виробників ліків та дистриб'юторів за міжнародними стандартами. Поняття “сертифікат якості виробника”, „сертифікат лабораторного аналізу (висновок щодо якості)”. Зміст та призначення сертифікатів, порядок їх зберігання. Організація входного контролю якості ліків та фармацевтичних товарів на аптечних складах (базах), оптових фірмах, у аптеках. Права та обов'язки Уповноваженої особи. Організація внутрішньоаптечного контролю якості ліків. Організація інспектування підприємств та закладів фармацевтичної галузі.

Тема 9. Організація роботи аптеки з товарними запасами

Товарні запаси в структурі господарських засобів аптечних закладів. Характеристика та класифікація товарних запасів. Поняття дефектури. Визначення потреби та складання замовлень на товари аптечного асортименту. Належна практика закупівель (Good Pharmaceutical Procurement Practice – GPPP). Організація роботи аптек з постачальниками товарів аптечного асортименту. Методики визначення оптимального товарного запасу та складання графіку закупівлі. Організація приймання товарів в аптечних закладах. Організація зберігання ЛЗ та товарів аптечного асортименту відповідно до вимог нормативної документації. Належна практика зберігання (Good Storage Practice – GSP). Особливості зберігання наркотичних лікарських засобів, психотропних речовин та прекурсорів. Відпуск товарів відділам та структурним підрозділам аптеки, лікувально-профілактичним та іншим закладам. Виготовлення внутрішньоаптечної заготовки (ВАЗ). Облік лабораторно-фасувальних робіт.

Тема 10. Організація роботи оптової фармацевтичної фірми та аптечного складу

Організація оптової торгівлі ЛЗ та товарами аптечного асортименту. Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з оптової торгівлі лікарськими засобами. Належна практика дистрибуції (Good Distribution Practice – GDP). Порядок відкриття, реєстрація і нормативно-правове регулювання діяльності оптової фірми. Аптечні склади (бази) – завдання та функції. Організаційна структура та функції основних відділів аптечних складів (баз). Вимоги до приміщень, оснащення, персоналу, санітарно-гігієнічні нормативи. Порядок приймання товарів та організація контролю якості лікарських засобів, що надходять до аптечного складу (бази). Відділи зберігання. Отримання товарів, їх облік та підготовка до відпуску.

Тема 11. Організація зовнішньоторговельної діяльності аптечних (фармацевтичних) підприємств

Поняття зовнішньоекономічної діяльності. Особливості укладання зовнішньоекономічних

контрактів (договорів) купівлі-продажу ЛЗ та інших товарів аптечного асортименту. Умови поставки згідно з міжнародними правилами ІНКОТЕРМС. Ліцензування імпорту лікарських засобів та товарів аптечного асортименту. Особливості ввезення в Україну лікарських засобів та товарів аптечного асортименту. Порядок декларування імпортованих товарів.

Тема 12. Основні принципи й методи формування системи цін на лікарські засоби

Ціноутворення на лікарські засоби як національна та міжнародна проблема. Поняття вартості та ціни на ліки. Види цін, їх функції. Основні принципи ціноутворення на лікарські засоби. Механізми державного регулювання цін та тарифів. Аналіз економічних механізмів підвищення доступності ліків для різних верств населення. Моніторинг цін. Структура цін на лікарські засоби промислового виробництва. Методика розрахунку торгових націнок та формування роздрібних цін на готові лікарські засоби та виробниці медичного призначення. Референтне ціноутворення.

Змістовий модуль 2. Системи обліку у фармації

Тема 13. Система обліку та звітності в аптечних закладах

Характеристика законодавчо-нормативної бази, що регламентує порядок організації обліку і звітності в аптечних закладах. Значення обліку та звітності на макро- та мікроекономічному рівні. Загальна характеристика системи обліку та звітності. Мета, завдання та значення обліку. Користувачі облікової інформації. Види обліку та звітності у аптеках: управлінський, бухгалтерський, фінансовий, статистичний, податковий. Облікові вимірники. Документ в організації обліку. Господарська операція. Роль управлінського обліку у інформаційній системі підприємства. Облікова політика. Використання даних обліку для аналізу, планування та прийняття управлінських рішень. Впровадження автоматизованих систем у діяльність аптечних мереж. Характеристика сучасних вимог до технічного забезпечення роботи аптек в умовах автоматизації. Організація раціонального програмного забезпечення роботи аптек та фармацевтичних фірм. Електронний документ. Організація звітності у програмних автоматизованих системах. Роль бухгалтерського обліку в управлінні аптечними закладами. Вимоги до бухгалтерського обліку. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку. Предмет, об'єкт та метод бухгалтерського обліку. Елементи методу бухгалтерського обліку: документація, інвентаризація, оцінка та калькуляція, система рахунків, подвійний запис. Структура господарських засобів аптечних закладів. Бухгалтерський баланс, його будова та зміст. Взаємозв'язок між балансом та господарськими операціями. Бухгалтерські рахунки – класифікація, структура. Подвійний запис, його суть та значення. Взаємозв'язок між рахунками та балансом. Синтетичні та аналітичні рахунки. Хронологічний та систематичний облік. Автоматизація бухгалтерського обліку.

Тема 14. Облік руху товару в аптечних закладах

Первинний облік надходження товарів до аптеки. Класифікація господарських операцій в аптечних закладах. Організація приймання товарів та інших цінностей. Супровідні документи. Особливості обліку надходження отруйних, наркотичних та психотропних лікарських засобів. Порядок оформлення претензій щодо постачання товару та інших товарно-матеріальних цінностей (ТМЦ) від постачальників. Порядок обліку інших операцій, які збільшують залишок товарів аптечного асортименту. Відображення надходження товарів у бухгалтерських рахунках. Структура товарообігу аптеки, його облік за окремими видами. Облік іншого вибуття товару в аптечних закладах (для надання першої медичної допомоги, виробничих та господарських потреб тощо).

Тема 15. Облік руху інших ТМЦ. Облік основних засобів та нематеріальних активів у аптечних закладах

Облік руху інших активів. Облік тари. Облік допоміжних матеріалів. Класифікація основних засобів. Нематеріальні активи. Облік надходження та руху основних засобів. Оцінка вартості основних засобів. Первісна, залишкова та ліквідаційна вартість основних засобів. Первинні документи управлінського обліку основних засобів. Амортизаційні відрахування, їх розрахунок та облік. Документальне оформлення руху малоцінних та швидкозношуваних предметів.

Тема 16. Облік руху грошових коштів в аптечних закладах

Грошові кошти та їх еквіваленти у структурі оборотних засобів аптечних закладів. Організація обігу грошових коштів. Касові операції: класифікація, документальне оформлення. Порядок ведення касової книги та обов'язки касира. Правила проведення розрахунків зі споживачами.

Реєстратори розрахункових операцій (РРО). Порядок реєстрації та застосування РРО. Форми розрахункових документів. Порядок здавання готівкової виручки до банку. Встановлення ліміту каси. Контроль за дотриманням касової дисципліни. Інвентаризація каси. Відповідальність за порушення встановленого законодавством порядку розрахунків. Організація роботи з банком. Види банківських рахунків. Розрахунково-платіжні документи. Облік безготівкових розрахунків. Електронний грошовий обіг.

Тема 17. Форми та системи оплати праці та організація обліку заробітної плати в аптечних закладах

Форми та системи оплати праці. Тарифна система. Встановлення посадових окладів та надбавок працівникам аптечних закладів. Структура та характеристика фонду заробітної плати (основна, додаткова, інші виплати). Методики планування штатної чисельності працівників аптеки (фармацевтичної фірми). Організація обліку праці та заробітної плати. Гарантійні та компенсаційні виплати. Обов'язкові утримання з фонду заробітної плати.

Тема 18. Організація інвентаризації товарно-матеріальних цінностей в аптечних закладах

Інвентаризація: завдання, види і терміни проведення. Загальний порядок проведення інвентаризації в аптечних закладах. Інвентаризація товарно-матеріальних цінностей. Організація інвентаризації лікарських засобів, які знаходяться на предметно-кількісному обліку. Інвентаризація грошових коштів, розрахункових документів і бланків суворої звітності. Інвентаризація основних засобів, нематеріальних активів та малоцінних і швидкозношуваних предметів. Підведення підсумків інвентаризації та правила списання природного збитку. Відображення результатів інвентаризації на бухгалтерських рахунках. Автоматизація процедури інвентаризації в аптечних закладах.

Тема 19. Звітність аптечних закладів

Сутність та значення первинної внутрішньогосподарської звітності. Централізована система обліку. Порядок складання та затвердження звітів. Характеристика та структура „Товарного звіту” та „Звіту про господарську діяльність аптеки”. Відображення руху грошових коштів у документах первинної звітності. Відображення руху товарно-матеріальних цінностей. Облік взаєморозрахунків аптеки з різними організаціями, підзвітними особами, позабюджетними фондами. Розрахунок суми реалізованих торгових накладень та визначення днів запасу товарів за звітними даними. Значення статистичної звітності на макро- та мікроекономічному рівнях. Вимоги щодо оформлення та подання статистичної звітності. Форми статистичної звітності. Торгово-виробнича статистична звітність. Звітність про працю та заробітну плату. Фінансово-господарська статистична звітність. Автоматизація подання статистичної звітності. Форми фінансової звітності. Принципи підготовки фінансової звітності. Розкриття інформації у фінансовій звітності. Користувачі фінансової звітності. Зміст, структура та порядок складання бухгалтерського балансу. Характеристика балансових змін, обумовлених господарськими операціями. Аналіз даних балансу. Звіт про фінансові результати. Звіт про рух грошових коштів. Звіт про власний капітал. Примітки до звітності. Особливості звітності малих підприємств.

Змістовий модуль 3. Основи економіки у фармації

Тема 20. Основи фармацевтичної економіки. Характеристика економічних показників торгово-фінансової діяльності аптечних закладів

Роль та місце фармацевтичної економіки у системі наукового знання, її зв'язок з іншими галузями знань. Предмет, об'єкти, методи досліджень фармацевтичної економіки. Макроекономіка та мікроекономіка. Характеристика економічних показників торгово-фінансової діяльності аптечних закладів. Характеристика та соціально-економічне значення товарообігу як найважливішого показника торгово-фінансової діяльності аптек. Поняття “норматив товарних запасів”. Методики розрахунку нормативу товарних запасів. Економічні розрахунки нормативу грошових коштів, інших ТМЦ (допоміжних матеріалів, тари, малоцінних та швидкозношуваних предметів). Поняття витрат виробництва та обігу як економічної категорії. П(С)БО 16 „Витрати”. Класифікація витрат за різними критеріями. Фактори, що впливають на суму та рівень витрат. Витрати, що враховуються при визначенні собівартості реалізованої продукції. Організація комплексу заходів, спрямованих на зниження витрат аптечних закладів. Характеристика, економічні розрахунки торгових накладень. Фактори, що впливають на суму та рівень торгових накладень. Прибуток та рентабельність аптечних закладів. Розподіл та використання прибутку. Чинники, що впливають на величину економічних показників. П(С)БО 15 “Доходи”. Визначення результатів торгово-

фінансової діяльності аптечних закладів згідно з Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку НП(С)БО 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”.

Тема 21. Аналіз і планування фінансово-господарської діяльності аптечних закладів

Сутність та значення економічного аналізу у сучасних умовах. Об’єкт, предмет та методи економічного аналізу. Джерела інформації, що використовуються для проведення економічного аналізу. Класифікація методів аналізу (галузевий та міжгалузевий, перспективний та ретроспективний, макроекономічний та мікроекономічний, зовнішній та внутрішній, комплексний та тематичний). Методика проведення аналізу фінансово-господарської діяльності за даними управлінської та фінансової звітності. Система показників для аналізу фінансово-господарської діяльності та фінансового стану підприємств фармацевтичної галузі. Етапи комплексного аналізу господарської діяльності. Місце та роль планування та прогнозування у структурі управління. Методологія планування: принципи та методи планування, планові показники, комплекс заходів, необхідних для виконання плану. Нормативні та балансові методи планування: основні переваги та недоліки. Фінансове планування аптечних закладів. Бюджетування у діяльності аптек. Методики планування товарообігу. Планування нормативу товарних запасів. Економічне значення формування раціональної політики постачання товарів в аптечних закладах. Методика планування надходження товару. Моделі прогнозування банкрутства аптечних закладів.

Тема 22. Оподаткування аптечних закладів

Податкова система України. Характеристика податків як соціально-економічної категорії. Класифікація податків та зборів (обов’язкових платежів) за різними критеріями. Загальнодержавні та місцеві податки. Прямі й непрямі податки. Елементи податків (суб’єкт та об’єкт, джерело податку, податкова ставка). Оподаткування юридичних та фізичних осіб. Порядок оподаткування прибутку аптек (фармацевтичних фірм). Методика визначення суми прибутку, що підлягає оподаткуванню. Податок з доходу фізичних осіб: податкова база, податкова ставка. Характеристика непрямих податків (податок на додану вартість, акцизний збір). Особливості визначення ПДВ при реалізації лікарських засобів та виробів медичного призначення у аптеках, фармацевтичних фірмах. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності суб’єктів малого підприємництва. Податкові пільги як важливий механізм державного регулювання економіки та соціальної сфери. Організація податкового обліку та звітності. Порядок подання звітності про податок на прибуток підприємств. Порядок обліку та звітності за ПДВ. Порядок подання звітності, пов’язаної із застосуванням РРО. Електронна податкова звітність.

Тема 23. Фінансово-кредитна система в умовах ринкової економіки. Кредитування аптечних закладів

Фінансово-кредитна система в умовах ринку. Економічна доцільність кредитування. Оптимальна структура капіталу підприємства. Дисконтування. Визначення економічної ефективності інвестицій. Основні принципи кредитування аптечних закладів. Види кредитів та їх характеристика. Джерела фінансування обігових засобів. Використання цінних паперів (акцій, облігацій, векселів) як позикових засобів.

Тема 24. Організація проведення аудиторської перевірки

Сутність та предмет аудиту. Принципи аудиту. Відмінності аудиту від інших форм контролю. Зовнішній та внутрішній аудит. Ініціативний та обов’язковий аудит. Нормативне регулювання аудиторської діяльності. Міжнародні стандарти аудиту. Вимоги до аудиторів та аудиторських фірм. Права та обов’язки суб’єктів аудиту. Планування аудиту. Тестування системи внутрішнього контролю. Аудиторський ризик. Критерії суттєвості та достовірності. Порядок укладання договору на проведення аудиту. Методика проведення та інформаційне забезпечення аудиту. Аудиторські докази, їх класифікація та вимоги до них. Робоча документація аудитора. Аудиторський висновок. Звіт аудитора. Аудит в умовах електронної обробки даних. Документальне оформлення результатів аудиторських перевірок. Консультаційні послуги аудиторських фірм. Аудит засновницьких документів та статутного капіталу суб’єктів господарювання. Цілі та завдання аудиту, джерела інформації. Організаційні особливості аудиту операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства. Практичне застосування результатів аудиторських перевірок. Підтвердження фінансової звітності висновком аудитора. Обов’язковий аудит. Етапи перевірки фінансової звітності. Формальна та аналітична перевірка звітності. Перевірка правильності складання звітності. Перевірка узгодженості показників фінансової звітності з даними Головної книги, облікових реєстрів та первинних документів.

Податковий аудит: мета, сутність, особливості проведення. Перевірка повноти та своєчасності сплати платежів та зборів до бюджету, правильності складання відповідної документації.

Тема 25. Аналіз фінансового стану підприємства на базі даних фінансової звітності

Експрес-аналіз балансу. Порівняльний аналітичний баланс. Фінансові коефіцієнти. Оцінка майнового стану підприємства. Аналіз ліквідності балансу. Аналіз платоспроможності та фінансової стійкості підприємства. Аналіз ділової активності та рентабельності підприємств фармацевтичної галузі.

Тема 26. Фармацевтичне забезпечення населення в умовах медичного страхування

Медичне страхування як форма соціально-економічної діяльності з надання якісної медичної та фармацевтичної допомоги. Принципи та функції медичного страхування. Основні типи моделей функціонування систем охорони здоров'я та фармацевтичного забезпечення населення (бюджетно-страхова, державна, приватна). Аналіз досвіду функціонування елементів медичного страхування у національних системах охорони здоров'я та фармацевтичного забезпечення населення. Нормативно-правова база, що регулює обов'язкове та добровільне медичне страхування в Україні. Механізми відшкодування витрат лікарських засобів у країнах ЄС та світу. Особливості фармацевтичного забезпечення й реімбурсації в умовах впровадження обов'язкового медичного страхування в Україні. Характеристика ринку добровільного медичного страхування в Україні, його проблеми та перспективи розвитку. Страхова рецептура як важливий соціально-економічний показник роботи аптеки за умов функціонування медичного страхування.

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Основні принципи організації фарм. забезпечення населення. Національна лікарська політика	2	1
2.	Інформаційне забезпечення підприємств та організацій фарм. галузі	1	
3.	Організація діяльності аптек як закладів охорони здоров'я згідно з вимогами GPP	1	1
4.	Організація рецептурного і безрецептурного відпуску ліків	2	1
5.	Правила таксування екстемпоральних ЛЗ	1	1
6.	Облік рецептури. Організація предметно-кількісного обліку ЛЗ	2	1
7.	Порядок обігу наркотичних і психотропних ЛЗ, прекурсорів	1	1
8.	Організація системи забезпечення якості ЛЗ та фармацевтичних товарів	2	1
9.	Організація роботи аптеки з товарними запасами	1	1
10.	Організація роботи оптової фармацевтичної фірми та аптечного складу	1	1
11.	Організація зовнішньоторговельної діяльності у фармації	2	
12.	Основні принципи й методи формування системи цін на ЛЗ	2	1
13.	Система обліку та звітності в аптечних закладах	2	1
14.	Облік руху товару в аптечних закладах	2	
15.	Облік руху інших ТМЦ. Облік основних засобів та нематеріальних активів у аптечних закладах	1	1
16.	Облік руху грошових коштів в аптечних закладах	2	
17.	Організація обліку заробітної плати в аптечних закладах	2	1
18.	Організація інвентаризації в аптечних закладах	1	
19.	Звітність аптечних закладів	1	
20.	Основи фармацевтичної економіки. Економічні показники діяльності аптечних закладів	1	1
21.	Аналіз і планування фінансово-господарської діяльності аптечних закладів	1	1
22.	Оподаткування аптечних закладів	1	1
23.	Фінансово-кредитна система. Кредитування аптечних закладів	1	
24.	Організація проведення аудиторської перевірки аптечних закладів	1	1
25.	Аналіз фінансового стану підприємства на базі даних фінансової звітності	1	
26.	Фармацевтичне забезпечення населення в умовах медичного страхування	1	1
	Разом	36	18

Плани лекцій

Тема 1. Основні принципи організації фармацевтичного забезпечення населення. Національна лікарська політика

План:

- 1.1. Соціально-економічне значення фармацевтичної діяльності.
- 1.2. Роль провізора в системі охорони здоров'я. Концепція фармацевтичної допомоги.
- 1.3. Належна аптечна практика (GPP).
- 1.4. Національна лікарська політика (НЛП): головні цілі і пріоритети.
- 1.5. Організаційна структура фармацевтичної галузі та її державне регулювання в Україні.
- 1.6. Законодавчо-нормативна база, що регламентує фармацевтичну діяльність в Україні.
- 1.7. Ліцензування фармацевтичної діяльності.

Тема 2. Інформаційне забезпечення підприємств та організацій фармацевтичної галузі

- 2.1. Система фармацевтичної інформації. Види інформації.
- 2.2. Джерела та форми передачі фармацевтичної інформації.
- 2.3. Класифікація лікарських засобів у світовій фармацевтичній практиці. АТХ-класифікація.
- 2.4. Державний реєстр лікарських засобів.
- 2.5. Національний перелік ОЛЗ.
- 2.6. Сучасні форми інформаційного аптечних закладів та пацієнтів.

Тема 3. Організація діяльності аптек як закладів охорони здоров'я згідно з вимогами GPP

План:

- 3.1. Поняття про аптечні заклади та аптечну мережу.
- 3.2. Основні принципи розвитку та розміщення аптечної мережі.
- 3.3. Організація роботи аптечних закладів різних форм власності та господарювання в умовах ринку.
- 3.4. Аптека як заклад охорони здоров'я та як суб'єкт господарювання.
- 3.5. Належна аптечна практика (GPP).

Тема 4. Організація рецептурного та безрецептурного відпуску ліків

План:

- 4.1. Порядок організації рецептурного відпуску ліків в Україні та інших країнах світу.
- 4.2. Критерії визначення категорій відпуску лікарських засобів.
- 4.3. Організація безрецептурного відпуску ЛЗ, ВМП. Концепція відповідального самолікування.
- 4.4. Порядок відпуску лікарських засобів за рецептом з аптек та їх структурних підрозділів.
- 4.5. Особливості відпуску наркотичних, психотропних лікарських засобів та прекурсорів.
- 4.6. Групи амбулаторних хворих та категорії населення, яким гарантовані пільги та безоплатний відпуск ЛЗ. Особливості оформлення пільгових та безоплатних рецептів.

Тема 5. Правила таксування екстемпоральних ЛЗ.

План:

- 5.1. Індивідуальне та серійне виготовлення лікарських засобів в аптеці.
- 5.2. Тариф за виготовлення ліків як історична та соціально-економічна категорії. Значення Таха laborum, визначення та структура.
- 5.3. Методика визначення тарифів за виготовлення лікарських форм.
- 5.4. Правила таксування вартості різних лікарських прописів.

Тема 6. Облік рецептури. Організація предметно-кількісного обліку лікарських засобів в аптеках

План:

- 6.1. Значення обліку рецептури в організації діяльності аптеки.
- 6.2. Облік рецептів на ліки індивідуального виготовлення.
- 6.3. Облік рецептів на готові лікарські засоби.
- 6.4. Особливості обліку пільгових рецептів.
- 6.5. Організація предметно-кількісного обліку в аптеках та лікувально-профілактичних закладах.

Тема 7. Порядок обігу наркотичних і психотропних ЛЗ, прекурсорів

План:

- 7.1. Класифікація наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів.
- 7.2. Державне регулювання обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів.
- 7.3. Порядок ліцензування господарської діяльності, пов'язаної з обігом контрольованих речовин.
- 7.4. Організація обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів у аптеках.
- 7.5. Правила відпуску наркотичних (психотропних) лікарських засобів амбулаторним хворим.
- 7.6. Відповідальність за порушення встановлених правил обігу контрольованих речовин.

Тема 8. Організація системи забезпечення якості ЛЗ та фармацевтичних товарів

План:

- 8.1. Забезпечення якості ліків як міжнародна проблема.
- 8.2. Сучасна концепція забезпечення якості ЛЗ та товарів аптечного асортименту.
- 8.3. Державні механізми забезпечення якості ЛЗ.
- 8.4. Організація державної системи забезпечення якості ЛЗ в Україні.
- 8.5. Організація контролю якості ліків (вхідного, внутрішньоаптечного).

Тема 9. Організація роботи аптечних закладів з товарними запасами

План:

- 9.1. Характеристика та класифікація товарних запасів.
- 9.2. Організація роботи аптек з постачальниками.
- 9.3. Методики визначення товарного запасу.
- 9.4. Організація приймання товарів в аптечних закладах.
- 9.5. Організація зберігання ЛЗ та товарів аптечного асортименту відповідно до вимог нормативної документації.

Тема 10. Організація роботи оптової фармацевтичної фірми та аптечного складу

План:

- 10.1. Організація оптової торгівлі ЛЗ та товарами аптечного асортименту. Належна практика дистрибуції GDP.
- 10.2. Аптечні склади (бази) – завдання й функції, організаційна структура.
- 10.3. Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з оптової торгівлі ЛЗ. Вимоги до приміщень, оснащення, персоналу.
- 10.4. Порядок приймання товарів та їх відпуску, забезпечення належного зберігання.

Тема 11. Організація зовнішньоторговельної діяльності аптечних (фармацевтичних) підприємств

План:

- 11.1. Поняття зовнішньоекономічної діяльності.
- 11.2. Особливості укладання зовнішньоекономічних контрактів (договорів) купівлі-продажу ЛЗ та інших товарів аптечного асортименту.
- 11.3. Умови поставки згідно з міжнародними правилами ІНКОТЕРМС.
- 11.4. Особливості ввезення в Україну ЛЗ та товарів аптечного асортименту.
- 11.5. Порядок декларування імпортованих товарів.

Тема 12. Основні принципи й методи формування системи цін на лікарські засоби

План:

- 12.1. Теоретичні основи ціноутворення. Функції ціни
- 12.2. Види цін
- 12.3. Оптово-відпускні та роздрібні ціни на лікарські препарати.
- 12.4. Роздрібні ціни і тарифи на екстемпоральні лікарські засоби
- 12.5. Аналіз цінової політики на ліки в країнах ЄС
- 12.6. Державне регулювання цін на лікарські засоби та вироби медичного призначення в Україні
- 12.7. Референтне ціноутворення

Тема 13. Система обліку та звітності в аптечних закладах

План:

- 13.1 Загальна характеристика системи обліку та звітності. Мета, завдання та значення обліку.
- 13.2 Види обліку та звітності у аптеках.
- 13.3 Документ в організації обліку.
- 13.4 Облікова політика.
- 13.5 Роль бухгалтерського обліку в управлінні. Вимоги до бухгалтерського обліку.
- 13.6 Положення (стандарты) бухгалтерського обліку.
- 13.7 Предмет, об'єкт та метод бухгалтерського обліку.
- 13.8 Структура господарських засобів аптечних закладів.
- 13.9 Бухгалтерський баланс, будова та зміст. Бухгалтерські рахунки.
- 13.10 Автоматизація бухгалтерського обліку.

Тема 14. Облік руху товару в аптечних закладах

План:

- 14.1. Первинний облік надходження товарів до аптеки. Організація приймання товарів та інших цінностей.
- 14.2. Особливості обліку надходження отруйних, наркотичних та психотропних ЛЗ.
- 14.3. Порядок обліку інших операцій, які збільшують залишок товарів аптечного асортименту.
- 14.4. Структура товарообігу аптеки, його облік за окремими видами.
- 14.5. Облік іншого вибуття товару в аптечних закладах.

Тема 15. Облік руху інших ТМЦ. Облік основних засобів та нематеріальних активів у аптечних закладах

План:

- 15.1. Облік руху інших активів. Облік тари. Облік допоміжних матеріалів.
- 15.2. Класифікація основних засобів та нематеріальних активів.
- 15.3. Облік надходження та руху основних засобів. Оцінка вартості основних засобів.
- 15.4. Первинні документи управлінського обліку основних засобів.
- 15.5. Амортизаційні відрахування, їх розрахунок та облік.
- 15.6. Документальне оформлення руху малоцінних та швидкозношуваних предметів.

Тема 16. Облік руху грошових коштів в аптечних закладах

План:

- 16.1. Організація обігу грошових коштів.
- 16.2. Касові операції: класифікація, документальне оформлення.
- 16.3. Порядок ведення касової книги та обов'язки касира.
- 16.4. Правила проведення розрахунків зі споживачами з використанням РРО.
- 16.5. Види банківських рахунків.
- 16.6. Розрахунково-платіжні документи. Облік безготівкових розрахунків.
- 16.7. Електронний грошовий обіг.

Тема 17. Форми та системи оплати праці та організація обліку заробітної плати в аптечних закладах

План:

- 17.1. Форми та системи оплати праці.
- 17.2. Тарифна система. Встановлення посадових окладів та надбавок працівникам аптечних закладів.
- 17.3. Структура та характеристика фонду заробітної плати.
- 17.4. Організація обліку праці та заробітної плати.
- 17.5. Гарантійні та компенсаційні виплати.
- 17.6. Обов'язкові утримання з фонду заробітної плати.

Тема 18. Організація інвентаризації товарно-матеріальних цінностей в аптечних закладах

План:

- 18.1. Інвентаризація: завдання, види і терміни проведення.
- 18.2. Загальний порядок проведення інвентаризації в аптечних закладах.
- 18.3. Організація інвентаризації ЛЗ, які знаходяться на предметно-кількісному обліку.
- 18.4. Підведення підсумків інвентаризації та правила списання природного збитку.

Тема 19. Звітність аптечних закладів.

План:

- 19.1. Сутність та значення первинної внутрішньогосподарської звітності.
- 19.2. Централізована система обліку. Порядок складання та затвердження звітів.
- 19.3. Характеристика та структура „Товарного звіту” та „Звіту про господарську діяльність аптеки”.
- 19.4. Форми фінансової звітності.
- 19.5. Принципи підготовки фінансової звітності. Користувачі фінансової звітності.
- 19.6. Зміст, структура та порядок складання бухгалтерського балансу. Характеристика балансових змін, обумовлених господарськими операціями.
- 19.7. Особливості звітності малих підприємств.

Тема 20. Основи фармацевтичної економіки. Характеристика економічних показників діяльності аптечних закладів

План:

- 20.1. Роль і місце фармацевтичної економіки у системі наукового знання
- 20.2. Методологічні положення фармацевтичної економіки
- 20.3. Основні показники торгово-фінансової діяльності аптеки

Тема 21. Аналіз і планування фінансово-господарської діяльності аптечних закладів.

План:

- 21.1. Теоретичні основи економічного аналізу
- 21.2. Організація та проведення економічного аналізу
- 21.3. Методологія планування
- 21.4. Аналіз та планування товарообігу
- 21.5. Аналіз та планування товарних запасів
- 21.6. Аналіз та планування рецептури
- 21.7. Торговельні накладення як об'єкт економічного аналізу
- 21.8. Економічний аналіз та планування витрат
- 21.9. Аналіз та планування результатів фінансової діяльності

Тема 22. Оподаткування аптечних закладів

План:

- 22.1. Характеристика податків як соціально-економічної категорії
- 22.2. Податкова система України
- 22.3. Класифікація податків та зборів
- 22.4. Податкова звітність
- 22.5. Порядок оподаткування прибутку аптеки та фармацевтичної фірми
- 22.6. Характеристика податку на додану вартість і акцизного збору
- 22.7. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності

Тема 23. Фінансово-кредитна система в умовах ринкової економіки. Кредитування аптечних закладів

План:

- 23.1. Грошово-кредитне регулювання економіки
- 23.2. Фінансова-кредитна система держави
- 23.3. Банківська система України
- 23.4. Сутність і види банківського кредиту
- 23.5. Основні принципи кредитування аптек (фармацевтичних фірм)

Тема 24. Організація проведення аудиторської перевірки

План:

- 27.1 Сутність та предмет аудиту. Принципи аудиту.
- 27.2 Види аудиту.
- 27.3 Нормативне регулювання аудиторської діяльності. Міжнародні стандарти аудиту.
- 27.4 Вимоги до аудиторів та аудиторських фірм.
- 27.5 Планування аудиту. Аудиторський ризик.
- 27.6 Методика проведення та інформаційне забезпечення аудиту.
- 27.7 Аудиторські докази, їх класифікація та вимоги до них.
- 27.8 Робоча документація аудитора. Аудиторський висновок. Звіт аудитора.
- 27.9 Аудит фінансової звітності

Тема 25. Аналіз фінансового стану підприємства на базі даних фінансової звітності

План:

- 25.1. Експрес-аналіз балансу.
- 25.2. Порівняльний аналітичний баланс.
- 25.3. Фінансові коефіцієнти.
- 25.4. Оцінка майнового стану підприємства.
- 25.5. Аналіз ліквідності балансу.
- 25.6. Аналіз платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.
- 25.7. Аналіз ділової активності та рентабельності підприємств фармацевтичної галузі.

Тема 26. Фармацевтичне забезпечення населення в умовах медичного страхування

План:

- 26.1. Організаційні принципи медичного страхування.
- 26.2. Основні типи систем охорони здоров'я та моделей медичного страхування.
- 26.3. Аналіз досвіду функціонування медичного страхування за кордоном.
- 26.4. Проблеми і перспективи становлення системи медичного страхування в Україні.

7. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Основні принципи організації фарм. забезпе-чення населення. Національна лікарська політика	2	2
2.	Інформаційне забезпечення підприємств та організацій фарм. галузі	2	2
3.	Організація діяльності аптек як закладів охорони здоров'я згідно з вимогами GPP	-	-
4.	Організація рецептурного і безрецептурного відпуску ліків	2	2
5.	Правила таксування екстемпоральних ЛЗ	-	-
6.	Облік рецептури. Організація предметно-кількісного обліку ЛЗ	-	-
7.	Порядок обігу наркотичних і психотропних ЛЗ, прекурсорів	-	-
8.	Організація системи забезпечення якості ЛЗ та фарм. товарів	-	-
9.	Організація роботи аптеки з товарними запасами	-	-
10.	Організація роботи оптової фарм. фірми та аптечного складу	-	-
11.	Організація зовнішньоторговельної діяльності у фармації	2	2
12.	Основні принципи й методи формування системи цін на ЛЗ	4	3
13.	Система обліку та звітності в аптечних закладах	2	-
14.	Облік руху товару в аптечних закладах	-	-
15.	Облік руху інших ТМЦ. Облік основних засобів та нематеріальних активів у аптечних закладах	2	-
16.	Облік руху грошових коштів в аптеках	-	-
17.	Організація обліку заробітної плати в аптечних закладах	-	-
18.	Організація інвентаризації товарно-матеріальних цінностей в аптечних закладах	-	2
19.	Звітність аптечних закладів.	2	-
20.	Основи фармацевтичної економіки. Економічні показники діяльності аптечних	2	-

	закладів		
21.	Аналіз і планування фінансово-господарської діяльності аптечних закладів	-	-
22.	Оподаткування аптечних закладів	-	-
23.	Фінансово-кредитна система. Кредитування аптечних закладів	2	-
24.	Організація проведення аудиторської перевірки аптечних закладів	-	-
25.	Аналіз фінансового стану підприємства на базі даних звітності	-	-
26.	Фармацевтичне забезпечення населення в умовах медичного страхування	2	1
27.	Підсумковий модульний контроль	-	2
	Разом	24	16

Плани семінарських занять

Тема 1. Основні принципи організації фарм. забезпечення населення. Національна лікарська політика

Ціль заняття: вивчити основні принципи і завдання організації фармацевтичного забезпечення населення на макро- і мікроекономічному рівнях

План:

- 1.1. Соціально-економічне значення фармацевтичної діяльності. Поняття „фармацевтичне забезпечення“, „фармацевтична допомога“, „фармацевтична послуга“.
- 1.2. Міжнародні організації, що регулюють фарм. діяльність на макроекономічному рівні.
- 1.3. Поняття про комплекс належних практик як стандарти, що регулюють фарм. діяльність.
- 1.4. Національна лікарська політика (НЛП): головні цілі і пріоритети.
- 1.5. Організаційна структура фармацевтичної галузі та її державне регулювання в Україні.
- 1.6. Законодавчо-нормативна база, що регламентує фармацевтичну діяльність в Україні.
- 1.7. Ліцензування фармацевтичної діяльності.

Тема 2. Інформаційне забезпечення підприємств та організацій фармацевтичної галузі.

Ціль заняття: засвоїти основні принципи інформаційного забезпечення підприємств та організацій фармацевтичної галузі

План:

- 2.1. Система фармацевтичної інформації. Види інформації
- 2.2. Рівні інформації (професійний та споживчий).
- 2.3. Джерела та форми передачі фармацевтичної інформації.
- 2.4. Класифікація лікарських засобів у світовій фармацевтичній практиці.
- 2.5. Державний реєстр лікарських засобів.
- 2.6. Державний формуляр лікарських засобів.
- 2.7. Національний перелік основних (життєво необхідних) лікарських засобів.
- 2.8. Сучасні форми інформаційного аптечних закладів.

Тема 4. Організація рецептурного та безрецептурного відпуску ліків

Ціль заняття: засвоїти порядок відпуску лікарських засобів та товарів аптечного асортименту з аптек та їх структурних підрозділів згідно вимог чинного законодавства

План:

- 4.1. Порядок організації рецептурного відпуску ліків в Україні та інших країнах світу.
- 4.2. Критерії визначення категорій відпуску лікарських засобів.
- 4.3. Організація безрецептурного відпуску ЛЗ, ВМП. Концепція відповідального самолікування.
- 4.4. Порядок відпуску лікарських засобів за рецептом з аптек та їх структурних підрозділів.
- 4.5. Особливості відпуску наркотичних, психотропних лікарських засобів та прекурсорів.
- 4.6. Групи амбулаторних хворих та категорії населення, яким гарантовані пільги та безоплатний відпуск ЛЗ. Особливості оформлення пільгових та безоплатних рецептів.

Тема 11. Організація зовнішньоекономічної діяльності у фармації

Ціль заняття: засвоїти основні принципи організації ЗЕД, укладання зовнішньоекономічних контрактів та ввезення в Україну лікарських засобів

План:

- 11.1. Поняття зовнішньоекономічної діяльності.
- 11.2. Особливості укладання зовнішньоекономічних контрактів (договорів) купівлі-продажу ЛЗ та інших товарів аптечного асортименту.
- 11.3. Умови поставки згідно з міжнародними правилами ІНКОТЕРМС.
- 11.4. Особливості ввезення в Україну ЛЗ та товарів аптечного асортименту.
- 11.5. Порядок декларування імпортованих товарів.

Тема 12. Основні принципи формування цін на ЛЗ

Ціль заняття: засвоїти основні принципи формування цін на ЛЗ та інші товари аптечного асортименту

План:

- 21.1. Теоретичні основи ціноутворення
- 21.2. Функції ціни
- 21.3. Види цін
- 21.4. Оптово-відпускні та роздрібні ціни на лікарські препарати. Роздрібні ціни і тарифи на екстемпоральні лікарські засоби
- 21.5. Аналіз цінової політики на ліки в країнах ЄС
- 21.6. Державне регулювання цін на лікарські засоби та вироби медичного призначення в Україні
- 21.7. Референтне ціноутворення

Тема 12. Система обліку та звітності в аптечних закладах

Ціль заняття: проаналізувати систему обліку та звітності в аптечних закладах

План:

- 12.1. Загальна характеристика системи обліку та звітності. Мета, завдання та значення обліку.
- 12.2. Види обліку та звітності у аптеках.
- 12.3. Документ в організації обліку.
- 12.4. Облікова політика.

Тема 14. Облік руху інших ТМЦ. Облік основних засобів та нематеріальних активів у аптечних закладах

Ціль заняття: засвоїти порядок організації обліку руху інших ТМЦ, основних засобів та нематеріальних активів у аптечних закладах

План:

- 14.1. Облік руху інших активів. Облік тари. Облік допоміжних матеріалів.
- 14.2. Класифікація основних засобів та нематеріальних активів.
- 14.3. Облік надходження та руху основних засобів. Оцінка вартості основних засобів.
- 14.4. Первинні документи управлінського обліку основних засобів.
- 14.5. Амортизаційні відрахування, їх розрахунок та облік.
- 14.6. Документальне оформлення руху малоцінних та швидкозношуваних предметів.

Тема 18. Звітність аптечних закладів

Ціль заняття: засвоїти порядок підготовки та подання звітності аптечних закладів

План:

- 18.1. Порядок складання та затвердження звітів.
- 18.2. Характеристика та структура „Товарного звіту” та „Звіту про господарську діяльність аптеки”.
- 18.3. Форми фінансової звітності.
- 18.4. Зміст, структура та порядок складання бухгалтерського балансу.
- 18.5. Особливості звітності малих підприємств.

Тема 19. Основи фармацевтичної економіки. Характеристика економічних показників діяльності аптек

Ціль заняття: розглянути основні економічні показники торгово-фінансової діяльності аптеки (товарообіг, товарні запаси, витрати, прибуток, рентабельність)

План:

- 21.1. Роль і місце фармацевтичної економіки у системі наукового знання
- 21.2. Методологічні положення фармацевтичної економіки
- 21.3. Основні показники торгово-фінансової діяльності аптеки

Тема 23. Фінансово-кредитна система. Кредитування аптечних закладів

Ціль заняття: вивчити особливості кредитування аптечних та косметологічних закладів

План:

- 23.1. Грошово-кредитне регулювання економіки
- 23.2. Фінансова-кредитна система держави
- 23.3. Банківська система України
- 23.4. Сутність і види банківського кредиту
- 23.5. Основні принципи кредитування аптек (фармацевтичних фірм)

Тема 24. Фармацевтичне забезпечення населення в умовах медичного страхування

Ціль заняття: розглянути організаційні принципи фармацевтичного забезпечення населення в умовах медичного страхування

План:

- 24.1. Організаційні принципи медичного страхування.
- 24.2. Основні типи систем охорони здоров'я та моделей медичного страхування.
- 24.3. Аналіз досвіду функціонування медичного страхування за кордоном.
- 24.4. Проблеми і перспективи становлення системи медичного страхування в Україні.

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Основні принципи організації фарм. забезпечення населення. Національна лікарська політика	4	-
2.	Інформаційне забезпечення підприємств та організацій фарм. галузі	-	-
3.	Організація діяльності аптек як закладів охорони здоров'я згідно з вимогами GPP	4	4
4.	Організація рецептурного і безрецептурного відпуску ліків	4	-
5.	Правила таксування екстемпоральних ЛЗ	4	2
6.	Облік рецептури. Організація предметно-кількісного обліку ЛЗ	4	2
7.	Порядок обігу наркотичних і психотропних ЛЗ, прекурсорів	4	2
8.	Організація системи забезпечення якості ЛЗ та фарм. товарів	4	4
9.	Організація роботи аптеки з товарними запасами	4	2
10.	Організація роботи оптової фарм. фірми та аптечного складу Підсумковий модульний контроль	3 1	2
11.	Організація зовнішньоторговельної діяльності у фармації	-	-
12.	Основні принципи й методи формування системи цін на ЛЗ	-	-
13.	Система обліку та звітності в аптечних закладах	3	2
14.	Облік руху товару в аптечних закладах	6	
15.	Облік руху інших ТМЦ. Облік основних засобів та нематеріальних активів у аптечних закладах	-	-
16.	Облік руху грошових коштів в аптеках	6	2
17.	Організація обліку заробітної плати в аптечних закладах	6	2
18.	Організація інвентаризації товарно-матеріальних цінностей в аптечних закладах	3	-
19.	Звітність аптечних закладів.	-	-
20.	Основи фармацевтичної економіки. Економічні показники діяльності аптечних закладів	6	2
21.	Аналіз і планування фінансово-господарської діяльності аптечних закладів	3	2
22.	Оподаткування аптечних закладів	6	2

23.	Фінансово-кредитна система. Кредитування аптечних закладів	-	
24.	Організація проведення аудиторської перевірки аптечних закладів	3	-
25.	Аналіз фінансового стану підприємства на базі даних звітності	2	-
	Підсумковий модульний контроль	1	
26.	Фармацевтичне забезпечення населення в умовах медичного страхування	-	-
Усього годин		81	32

Плани практичних занять

Тема 1. Основні принципи організації фармацевтичного забезпечення населення. Національна лікарська політика

Ціль заняття: засвоїти основні принципи організації фармацевтичного забезпечення населення, цілі та пріоритети Національної лікарської політики

План:

- 1.1. Соціально-економічне значення фармацевтичної діяльності.
- 1.2. Роль провізора в системі охорони здоров'я. Концепція фармацевтичної допомоги.
- 1.3. Належна аптечна практика (GPP).
- 1.4. Національна лікарська політика (НЛП): головні цілі і пріоритети.
- 1.5. Організаційна структура фармацевтичної галузі та її державне регулювання в Україні.
- 1.6. Законодавчо-нормативна база, що регламентує фармацевтичну діяльність в Україні.
- 1.7. Ліцензування фармацевтичної діяльності.

Тема 3. Організація діяльності аптек як закладів охорони здоров'я згідно з вимогами GPP

Ціль заняття: засвоїти порядок відкриття аптечних закладів та організації їх діяльності відповідно до вимог чинного законодавства та міжнародних стандартів якості

План:

- 3.1. Поняття про аптечні заклади та аптечну мережу.
- 3.2. Основні принципи розвитку та розміщення аптечної мережі.
- 3.3. Організація роботи аптечних закладів різних форм власності та господарювання в умовах ринку.
- 3.4. Аптека як заклад охорони здоров'я та як суб'єкт господарювання.
- 3.5. Належна аптечна практика (GPP).

Тема 4. Організація рецептурного та безрецептурного відпуску ліків

Ціль заняття: засвоїти порядок відпуску лікарських засобів та товарів аптечного асортименту з аптек та їх структурних підрозділів згідно вимог чинного законодавства

План:

- 4.1. Порядок організації рецептурного відпуску ліків в Україні та інших країнах світу.
- 4.2. Критерії визначення категорій відпуску лікарських засобів.
- 4.3. Організація безрецептурного відпуску ЛЗ, ВМП. Концепція відповідального самолікування.
- 4.4. Порядок відпуску лікарських засобів за рецептом з аптек та їх структурних підрозділів.
- 4.5. Особливості відпуску наркотичних, психотропних лікарських засобів та прекурсорів.
- 4.6. Групи амбулаторних хворих та категорії населення, яким гарантовані пільги та безоплатний відпуск ЛЗ. Особливості оформлення пільгових та безоплатних рецептів.

Тема 5. Правила таксування екстемпоральних ЛЗ.

Ціль заняття: засвоїти методику таксування екстемпоральних лікарських прописів

План:

- 5.1. Індивідуальне та серійне виготовлення лікарських засобів в аптеці.
- 5.2. Тариф за виготовлення ліків як історична та соціально-економічна категорія. Значення Таха laborum, визначення та структура.
- 5.3. Методика визначення тарифів за виготовлення лікарських форм.
- 5.4. Правила таксування вартості різних лікарських прописів.

Тема 6. Облік рецептури. Організація предметно-кількісного обліку лікарських засобів в аптеках

Ціль заняття: оволодіти навичками оформлення документації з обліку рецептури та предметно-кількісного обліку лікарських засобів

План:

- 8.1. Значення обліку рецептури в організації діяльності аптеки.
- 8.2. Облік рецептів на ліки індивідуального виготовлення.
- 8.3. Облік рецептів на готові лікарські засоби.
- 8.4. Особливості обліку пільгових рецептів.
- 8.5. Організація предметно-кількісного обліку в аптеках та лікувально-профілактичних закладах.

Тема 7. Порядок обігу наркотичних і психотропних ЛЗ, прекурсорів

Ціль заняття: вивчити порядок обігу наркотичних і психотропних ЛЗ, прекурсорів в аптеках, ЛПЗ та на аптечних складах

План:

- 7.1. Класифікація наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів.
- 7.2. Державне регулювання обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів.
- 7.3. Порядок ліцензування господарської діяльності, пов'язаної з обігом контрольованих речовин.
- 7.4. Організація обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів у аптеках.
- 7.5. Правила відпуску наркотичних (психотропних) лікарських засобів амбулаторних хворим.
- 7.6. Відповідальність за порушення встановлених правил обігу контрольованих речовин.

Тема 8. Організація системи забезпечення якості ЛЗ та фармацевтичних товарів

Ціль заняття: вивчити систему забезпечення якості ліків, оволодіти навичками проведення вхідного контролю якості лікарських засобів

План:

- 8.1. Забезпечення якості ліків як міжнародна проблема.
- 8.2. Сучасна концепція забезпечення якості ЛЗ та товарів аптечного асортименту.
- 8.3. Державні механізми забезпечення якості ЛЗ.
- 8.4. Організація державної системи забезпечення якості ЛЗ в Україні.
- 8.5. Організація контролю якості ліків (вхідного, внутрішньоаптечного).

Тема 9. Організація роботи аптечних закладів з товарними запасами

Ціль заняття: вивчити порядок організації роботи з товарними запасами (формування замовлень, приймання, належне зберігання, відпуск)

План:

- 9.1. Характеристика та класифікація товарних запасів.
- 9.2. Організація роботи аптек з постачальниками.
- 9.3. Методики визначення товарного запасу.
- 9.4. Організація приймання товарів в аптечних закладах.
- 9.5. Організація зберігання ЛЗ та товарів аптечного асортименту відповідно до вимог нормативної документації.

Тема 10. Організація роботи оптової фармацевтичної фірми та аптечного складу

Ціль заняття: вивчити порядок організації постачання товару в аптечні заклади та їх структурні підрозділи, а також особливості організації роботи оптової фармацевтичної фірми, аптечного складу відповідно до вимог GDP.

План:

- 10.1. Організація оптової торгівлі ЛЗ та товарами аптечного асортименту. Належна практика дистрибуції GDP.
- 10.2. Аптечні склади (бази) – завдання й функції, організаційна структура.
- 10.3. Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з оптової торгівлі ЛЗ. Вимоги до приміщень, оснащення, персоналу.
- 10.4. Порядок приймання товарів та їх відпуску, забезпечення належного зберігання.

Тема 13. Система обліку та звітності в аптечних закладах

Ціль заняття: вивчити організацію системи обліку та звітності в аптечних закладах та його нормативно-правове регулювання, види обліку, структуру активів і пасивів, основні облікові документи

План:

- 13.11 Загальна характеристика системи обліку та звітності. Мета, завдання та значення обліку.
- 13.12 Види обліку та звітності у аптеках.
- 13.13 Документ в організації обліку.
- 13.14 Облікова політика.
- 13.15 Роль бухгалтерського обліку в управлінні. Вимоги до бухгалтерського обліку.
- 13.16 Положення (стандарти) бухгалтерського обліку.
- 13.17 Предмет, об'єкт та метод бухгалтерського обліку.
- 13.18 Структура господарських засобів аптечних закладів.
- 13.19 Бухгалтерський баланс, будова та зміст. Бухгалтерські рахунки.
- 13.20 Автоматизація бухгалтерського обліку.

Тема 14. Облік руху товару в аптечних закладах

Ціль заняття: оволодіти навичками документування обліку надходження, реалізації та іншого вибуття товару в аптечних закладах

План:

- 14.1. Первинний облік надходження товарів до аптеки. Організація приймання товарів та інших цінностей.
- 14.2. Особливості обліку надходження отруйних, наркотичних та психотропних ЛЗ.
- 14.3. Порядок обліку інших операцій, які збільшують залишок товарів аптечного асортименту.
- 14.4. Структура товарообігу аптеки, його облік за окремими видами.
- 14.5. Облік іншого вибуття товару в аптечних закладах.

Тема 16. Облік руху грошових коштів в аптечних закладах

Ціль заняття: вивчити порядок організації готівкових та безготівкових розрахунків, оволодіти навичками проведення розрахунків за допомогою РРО

План:

- 16.1. Організація обігу грошових коштів.
- 16.2. Касові операції: класифікація, документальне оформлення.
- 16.3. Порядок ведення касової книги та обов'язки касира.
- 16.4. Правила проведення розрахунків зі споживачами з використанням РРО.
- 16.5. Види банківських рахунків.
- 16.6. Розрахунково-платіжні документи. Облік безготівкових розрахунків.
- 16.7. Електронний грошовий обіг.

Тема 17. Форми та системи оплати праці та організація обліку заробітної плати в аптечних закладах

Ціль заняття: засвоїти порядок нарахування та обліку заробітної плати в аптечних закладах

План:

- 17.1. Форми та системи оплати праці.
- 17.2. Тарифна система. Встановлення посадових окладів та надбавок працівникам аптечних закладів.
- 17.3. Структура та характеристика фонду заробітної плати.
- 17.4. Організація обліку праці та заробітної плати.
- 17.5. Гарантійні та компенсаційні виплати.
- 17.6. Обов'язкові утримання з фонду заробітної плати.

Тема 18. Організація інвентаризації товарно-матеріальних цінностей в аптечних закладах

Ціль заняття: засвоїти порядок проведення інвентаризації та документування її результатів

План:

- 18.1. Інвентаризація: завдання, види і терміни проведення.
- 18.2. Загальний порядок проведення інвентаризації в аптечних закладах.

18.3. Організація інвентаризації ЛЗ, які знаходяться на предметно-кількісному обліку.

18.4. Підведення підсумків інвентаризації та правила списання природного збитку.

Тема 20. Основи фармацевтичної економіки. Характеристика економічних показників діяльності аптечних закладів

Ціль заняття: вивчити основні економічні показники діяльності аптечних закладів

План:

20.1. Роль і місце фармацевтичної економіки у системі наукового знання

20.2. Методологічні положення фармацевтичної економіки

20.3. Основні показники торгово-фінансової діяльності аптеки

Тема 21. Аналіз і планування фінансово-господарської діяльності аптечних закладів.

Ціль заняття: розраховувати, аналізувати та планувати основні економічні показники (товарообіг, товарні запаси, торговельні накладення, рецептура, витрати, прибуток, рентабельність)

План:

21.1. Теоретичні основи економічного аналізу

21.2. Організація та проведення економічного аналізу

21.3. Методологія планування

21.4. Аналіз та планування товарообігу

21.5. Аналіз та планування товарних запасів

21.6. Аналіз та планування рецептури

21.7. Торговельні накладення як об'єкт економічного аналізу

21.8. Економічний аналіз та планування витрат

21.9. Аналіз та планування результатів фінансової діяльності

Тема 22. Оподаткування аптечних закладів

Ціль заняття: вивчити систему оподаткування, розраховувати основні види податків аптечних закладів

План:

22.1. Характеристика податків як соціально-економічної категорії

22.2. Податкова система України

22.3. Класифікація податків та зборів

22.4. Податкова звітність

22.5. Порядок оподаткування прибутку аптеки та фармацевтичної фірми

22.6. Характеристика податку на додану вартість і акцизного збору

22.7. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності

Тема 24. Організація проведення аудиторської перевірки

Ціль заняття: ознайомитися з особливостями організації та проведення аудиту аптек

План:

24.1 Сутність та предмет аудиту. Принципи аудиту.

24.2 Види аудиту.

24.3 Нормативне регулювання аудиторської діяльності. Міжнародні стандарти аудиту.

24.4 Вимоги до аудиторів та аудиторських фірм.

24.5 Планування аудиту. Аудиторський ризик.

24.6 Методика проведення та інформаційне забезпечення аудиту.

24.7 Аудиторські докази, їх класифікація та вимоги до них.

24.8 Робоча документація аудитора. Аудиторський висновок. Звіт аудитора.

24.9 Аудит фінансової звітності

Тема 25. Аналіз фінансового стану підприємства на базі даних фінансової звітності

Ціль заняття: навчитися проводити експрес-аналіз фінансового стану підприємства і розраховувати основні фінансові показники

План:

- 25.1. Експрес-аналіз балансу.
- 25.2. Порівняльний аналітичний баланс.
- 25.3. Фінансові коефіцієнти.
- 25.4. Оцінка майнового стану підприємства.
- 25.5. Аналіз ліквідності балансу.
- 25.6. Аналіз платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.
- 25.7. Аналіз ділової активності та рентабельності підприємств фармацевтичної галузі.

9. Теми лабораторних занять

Не передбачені навчальним планом

Завдання для лабораторних робіт

Не передбачені навчальним планом

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Основні принципи організації фарм. забезпе-чення населення. Національна лікарська політика	8	11
2.	Інформаційне забезпечення підприємств та організацій фарм. галузі	8	11
3.	Організація діяльності аптек як закладів охорони здоров'я згідно з вимогами GPP	8	11
4.	Організація рецептурного і безрецептурного відпуску ліків	8	11
5.	Правила таксування екстемпоральних ЛЗ	8	11
6.	Облік рецептури. Організація предметно-кількісного обліку ЛЗ	8	11
7.	Порядок обігу наркотичних і психотропних ЛЗ, прекурсорів	8	11
8.	Організація системи забезпечення якості ЛЗ та фарм. товарів	8	11
9.	Організація роботи аптеки з товарними запасами	8	11
10.	Організація роботи оптової фарм. фірми та аптечного складу	8	11
11.	Організація зовнішньоторговельної діяльності у фармації	8	11
12.	Основні принципи й методи формування системи цін на ЛЗ	8	11
13.	Система обліку та звітності в аптечних закладах	3	5
14.	Облік руху товару в аптечних закладах	3	5
15.	Облік руху інших ТМЦ. Облік основних засобів та нематеріальних активів у аптечних закладах	3	5
16.	Облік руху грошо-вих коштів в аптеках	3	5
17.	Організація обліку заробітної плати в аптечних закладах	3	5
18.	Організація інвен-таризації товарно-матеріаль-них цінностей в аптечних закладах	3	5
19.	Звітність аптечних закладів.	3	5
20.	Основи фармацев-тичної економіки. Економічні показники діяльності аптечних закладів	3	6
21.	Аналіз і планування фінансово-господарської діяльності аптечних закладів	3	6
22.	Оподаткування аптечних закладів	3	6
23.	Фінансово-кредит-на система. Кредитування аптечних закладів	3	6
24.	Організація проведення аудиторської перевірки аптечних закладів	3	6
25.	Аналіз фінансового стану підприємства на базі даних звітності	3	6
26.	Фармацевтичне забезпечення населення в умовах медичного страхування	3	6
	Підсумковий модульний контроль	6	10
	Усього годин	144	219

Завдання для самостійної роботи

Представлені у вигляді тестових завдань, розрахункових завдань, таблиць та схем для заповнення студентами і оформлені у вигляді робочих журналів для аудиторної та позааудиторної самостійної роботи.

11. Індивідуальні завдання

Підготовка доповідей, есе, рефератів презентацій за темами:

1. Особливості організації фармацевтичного забезпечення населення в різних країнах світу.
2. Основні цілі та елементи формування Національної лікарської політики.
3. Міжнародні стандарти регулювання фармацевтичної діяльності.
4. Роль провізора у системі охорони здоров'я. Концепція фармацевтичної допомоги. Належна аптечна практика (GPP).
5. Організаційна структура управління фармацевтичною галуззю.
6. Ліцензування фармацевтичної діяльності в Україні та за кордоном.
7. Порядок присвоєння та особливості застосування назв ЛЗ.
8. Характеристика основних класифікацій ЛЗ.
9. Характеристика фармацевтичного законодавства ЄС.
10. Комп'ютерні програмні комплекси, що використовуються у фармації
11. Організації безрецептурного відпуску ЛЗ в Україні та у світовій фармацевтичній практиці.
12. Концепція відповідального самолікування пацієнтів.
13. Фармацевтична опіка в процесі відпуску безрецептурних препаратів.
14. Системи маркування та штрихового кодування ЛЗ.
15. Проблеми екстемпорального виготовлення ЛЗ в Україні
16. Тариф як історична і соціально-економічна категорія
17. Методика визначення тарифів за виготовлення ЛЗ
18. Організація обліку рецептури
19. Організація безоплатного і пільгового відпуску ЛЗ.
20. Організація предметно-кількісного обліку (ПКО) лікарських засобів в аптеці
21. Регулювання обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів на міжнародному рівні.
22. Порядок ліцензування діяльності, пов'язаної з обігом контрольованих речовин.
23. Організація обігу наркотичних (психотропних) ЛЗ в закладах охорони здоров'я.
24. Відповідальність посадових осіб за порушення встановлених правил обігу ЛЗ.
25. Проведення утилізації та знищення неякісних або з вичерпаним терміном придатності ЛЗ.
26. Системи автоматизованого обліку товарів аптечного асортименту
27. Організація постачання лікарських засобів в аптеки
28. Вибір постачальника лікарських засобів та виробів медичного призначення
29. Нормативно-правове регулювання оптової торгівлі ЛЗ.
30. Організація роботи оптової фірми (аптечного складу) .
31. Організація постачання аптек.
32. Зовнішньоекономічна діяльність у фармацевтичній галузі.
33. Основні положення зовнішньоторговельного договору
34. Організація системи обліку та звітності в аптеках (фарм. фірмах).
35. Внутрішньогосподарський облік в аптеці, його суть і значення.
36. Основні завдання і принципи бухгалтерського обліку.
37. Господарські засоби аптеки та джерела їх формування
38. Організація електронного документообігу в аптеках. електронні накладні
39. Особливості централізованого обліку руху товару в аптечних мережах
40. Товарообіг – визначення, структура, економічне значення.
41. Основні засоби в аптеці, їх класифікація, оцінка вартості, облік.
42. Нематеріальні активи, їх оцінка, облік руху
43. Загальні положення обігу грошових коштів. Відповідальність та обов'язки касира.
44. Реєстратори розрахункових операцій (РРО), види, порядок використання.

45. Організація інкасації грошових коштів.
46. Організація та облік безготівкових розрахунків.
47. АРМ провізора-першостольника: технічні рішення
48. Електронний грошовий обіг.
49. Форми і системи оплати праці.
50. Структура фонду оплати праці підприємства
51. Нарахування заробітної плати працівникам аптечних установ.
52. Централізована система обліку в аптечній мережі.
53. Інвентаризація в аптечних закладах: визначення, основні завдання, види.
54. Інвентаризація ЛЗ, які підлягають предметно-кількісному обліку.
55. Інвентаризація грошових коштів і розрахунків.
56. Інвентаризація основних засобів і МБП.
57. Підведення підсумків інвентаризації та правила списання природних втрат.
58. Фармацевтична економіка: об'єкт, предмет, принципи, методи
59. Аптека як заклад охорони здоров'я і як суб'єкт господарювання. Узгодження принципів ринкової економіки та соціальної справедливості
60. Характеристика основних економічних показників діяльності аптеки:
61. Економічний аналіз: мета, предмет і завдання, порядок організації.
62. Методи економічного аналізу
63. Планування діяльності аптеки за основними показниками.
64. Витрати як економічний показник
65. Торгові накладення як основне джерело доходу.
66. Прибуток як найважливіший економічний показник діяльності аптечного закладу.
67. Рентабельність, визначення, методика розрахунку та аналізу.
68. «Точка безбитковості».
69. Фінансові результати діяльності аптечних закладів.
70. Система оподаткування в Україні (законодавча база, принципи побудови, проблеми та перспективи розвитку).
71. Порядок оподаткування прибутку підприємств.
72. Характеристика податку на додану вартість
73. Оподаткування доходів фізичних осіб.
74. Особливості оподаткування суб'єктів малого бізнесу.
75. Податкова звітність.
76. Організація кредитування аптек в умовах ринкової економіки.
77. Визначення ефективності використання позикового капіталу.
78. Аудиторська діяльність в Україні. Регулювання аудиторської діяльності.
79. Сутність і предмет аудиту. Принципи аудиту.
80. Експрес-аналіз балансу. Порівняльний аналітичний баланс.
81. Основні фінансові коефіцієнти: призначення, характеристика.
82. Методика оцінки майнового стану підприємства.
83. Характеристика основних типів моделей медичного страхування.
84. Аналіз ринку добровільного медичного страхування в Україні
85. Особливості фармацевтичного забезпечення та реімбурсації в умовах впровадження обов'язкового медичного страхування в Україні.

12. Методи, методики та технології навчання

У ході викладання дисципліни «Організація та економіка фармації» використовуються такі

- методи навчання: словесний (пояснення, розповідь, лекція, дискусія), практичний (вправи), наочний (ілюстрації, демонстрації, спостереження учнів), робота з книгою та іншими інформаційними джерелами (читання, вивчення, реферування, швидкий огляд, конспектування),
- методика навчання обумовлена особливостями та специфікою набуття знань, умінь і навичок навчальної дисципліни.
- технології навчання: проблемне навчання

13. Методи контролю

Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- Експрес – опитування на лекціях;
- Опитування на заняттях (письмове, усне, групове й індивідуальне);
- Контрольні роботи по темам модулів;
- Тестові методи перевірки знань.

Підсумковий і поточний контроль знань:

Підсумковий контроль: залік.

Поточний контроль: контрольні роботи, опитування, співбесіди, тестування, доповіді, рішення ситуаційних задач.

14. Форма підсумкового контролю успішності навчання (диф.залік)

15. Схема нарахування та розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота												ПМК	Сума	
Змістовий модуль 1											Контроль ЗМ			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	ЗМ1	40	100
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	12		
Змістовий модуль 2												40	100	
T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	ЗМ2							
3	3	3	3	3	3	3	9							
Змістовий модуль 3												40	100	
T20	T21	T22	T23	T24	T25	T26	ЗМ3							
3	3	3	3	3	3	3	9							

16. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Підручник
3. Навчальний посібник (практикум)
4. Методичні матеріали комп'ютерних презентацій лекцій.
5. Методичні рекомендації до практичних занять
6. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів.
7. Перелік теоретичних питань до підсумкового модульного контролю.
8. Тестові завдання.
9. Білети до контролю змістових модулів.
10. Білети до підсумкового модульного контролю.
11. Пакет білетів комплексної контрольної роботи.

17. Рекомендована література

Основна

1. *Організація та економіка фармації*. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення

- населення : нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А. С. Немченко, В. М. Назаркіна, Г. Л. Панфілова та ін.; за ред. А. С. Немченко. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2015. – 360 с. – (Національний підручник)
2. *Організація та економіка фармації*. Ч. 2. Системи обліку в фармації : нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А. С. Немченко, В. М. Назаркіна, О. П. Гудзенко та ін.; за ред. А. С. Немченко. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2016. – 416 с. – (Національний підручник)
 3. Організація фармацевтичного забезпечення населення [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. С. Немченко, В. М. Назаркіна, Г.Л. Панфілова та ін.; за ред. А. С. Немченко. – Харків : НФаУ, 2013. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см . – Систем. вимоги : Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 98/2000/NT/XP. – Назва з контейнера.
 4. Системи обліку у фармації [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. С. Немченко, В. М. Назаркіна, В. М. Чернуха та ін.; за ред. А. С. Немченко. – Харків : НФаУ, 2013. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см . – Систем. вимоги : Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 98/2000/NT/XP. – Назва з контейнера.
 5. Основи економіки фармації [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. С. Немченко, В. М. Назаркіна, Г.Л. Панфілова та ін.; за ред. А. С. Немченко. – Харків : НФаУ, 2013. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см . – Систем. вимоги : Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 98/2000/NT/XP. – Назва з контейнера.

Допоміжна

1. Конституція України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003р. №436-IV [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Директива 2001/83/ЕС Европейського парламенту і Ради ЄС від 6.11.2001г. «О своде Директива 2001/83/ЕС «О Кодексе Европейского сообщества «Лекарственные средства для человека» от 6.11.2001г. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://apps.who.int/medicinedocs/documents/s17096e/s17096e.pdf>
5. Закон України “Про лікарські засоби” №123/96–ВР від 04.04.1996 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/123/96-%D0%B2%D1%80>
6. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" №959-ХІІ від 16.04.91 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
7. Закон України „Про рекламу” від 03.07.1996 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80>
8. Закон України «Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 14.01.1998 р. №16/98-ВР [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80>
9. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 № 222-VIII [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1775-14>
10. Закон України «Про страхування» від 7.03.1996 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>
11. Закон України від 8.09.2011 р. № 3718-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання фальсифікації ЛЗ» [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3718-17>
12. Закон України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини, прекурсори» в редакції Закону від 22.12.06 р. №530-V [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/60/95-%D0%B2%D1%80>
13. Закон України від 06.09.05 р. № 2806-IV «Про дозвільну систему в сфері господарської діяльності» [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2806-15>
14. Кримінальний Кодекс України від 5.04.2001 р. № 2341-III (ст. 307-309, 311-313, 318-320). [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
15. Постанова КМУ №1303 від 17.08.1998 р. „Про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску ЛЗ за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та

- за певними категоріями захворювань” [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1303-98-%D0%BF>
16. Постанова КМУ №770 „Про затвердження Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів” від 6.05.2000 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/770-2000-%D0%BF>
 17. Постанова КМУ №589 від 3.06.2009 р. „Про затвердження Порядку здійснення діяльності, пов’язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, та контролю за їх обігом” [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/589-2009-%D0%BF>
 18. Постанова КМУ № 756 «Про затвердження переліку документів, які додаються до заяви про видачу ліцензії для окремого виду господарської діяльності» від 4.07.2001 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/756-2001-%D0%BF>
 19. Наказ МОЗ України №360 від 19.07.05 р. „Правила виписування рецептів та вимог-замовлень на ЛЗ і виробу медичного призначення”. [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20050719_360.html
 20. Наказ МОЗ України №185 від 17.05.2001 р. „Про затвердження критеріїв визначення категорії відпуску лікарських засобів” [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0464-01>
 21. Наказ МОЗ України № 490 „Про затвердження Переліків отруйних та сильнодіючих лікарських засобів” від 17.08.2007 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1007-07>
 22. Наказ МОЗ України №809 від 22.11.2011р. «Про затвердження Порядку встановлення заборони (тимчасової заборони) та поновлення обігу лікарських засобів на території України» [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0126-12>
 23. Наказ МОЗ України № 677 від 29.09.2014 р. «Про затвердження Порядку контролю якості лікарських засобів під час оптової та роздрібної торгівлі» [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1515-14>
 24. Наказ МОЗ України №11 від 21.01.2010 р. "Про затвердження Порядку обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів в закладах охорони здоров'я України" [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0347-10>
 25. Наказ МОЗ України № 812 від 7.10.2012 р. „Про затвердження Правил виробництва (виготовлення) та контролю якості лікарських засобів в аптеках”. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1846-12>
 26. Наказ МОЗ України №275 «Інструкція із санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів» від 15.05.2006 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0642-06>
 27. Наказ МОЗ України №723 „Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібної торгівлі лікарськими засобами” від 31.10.2011 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1420-11>
 28. Наказ МОЗ України №284 „Про затвердження протоколів провізора (фармацевта)” від 16.05.2011 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20110516_284.htm
 29. Наказ МОЗ України №44 “Про організацію зберігання в аптечних установах різних груп лікарських засобів та виробів медичного призначення” від 16.03.1993 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.apteka.ua/article/91510>
 30. Настанова «Лікарські засоби. Належна практика дистрибуції. СТ-Н МОЗУ 42-5.0:2008» Наказ МОЗ України №95 від 16.02.2009 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20090216_95.html
 31. Немченко А.С., Косяченко К.Л., Немченко О.А. Ціноутворення на лікарські засоби: монографія (видання 2-ге, доповн. і перероб). – Х., 2012. – 304 с.
 32. Панфілова Г.Л., Немченко А.С., Немченко О.А. Організація фармацевтичної допомоги населенню в умовах медичного страхування. – Х., 2009.

17. Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

1. Законодавство України - <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. Інформаційна система „Компендіум” - <http://compendium.com.ua/>
3. Інформаційна система „Лікарські засоби” (Моріон). <http://pharmbase.com.ua/>
4. Інформаційно-пошукова система «Електронний формуляр» http://www.dec.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=301&Itemid=622&lang=uk
5. Державний реєстр ЛЗ (Експертний центр ЛЗ) <http://www.drlz.kiev.ua/>
6. Довідник лікарських засобів <http://www.drlz.kiev.ua/>
7. Державний реєстр медичної техніки та ВМП <http://portal.diklz.gov.ua/PublicSite/PUB/VMList.aspx>
8. Національний перелік ОЛЗ та ВМП (МОЗ України). http://www.moz.gov.ua/ua/portal/register_naclist/
9. Реєстр місць здійснення діяльності з оптової та роздрібною торгівлі ЛЗ (Держлікслужба) <http://portal.diklz.gov.ua/PublicSite/TradeLicense/TradeLicenseList.aspx>
10. Реєстр оптово-відпускних цін на ЛЗ http://www.moz.gov.ua/ua/portal/register_prices_drugs/
11. Держ. реєстр харчових продуктів спеціального дієтичного споживання, функціональних харчових продуктів та дієтичних добавок http://www.moz.gov.ua/ua/portal/register_foodstuffanddietary/

Офіційні сайти та інформаційні портали:

Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ)- <http://www.who.int/ru/>

Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua/>

Кабміну України (урядовий портал)– <http://www.kmu.gov.ua/>

Мінохорони здоров'я України – <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>

Мінекономіки України – <http://www.me.gov.ua/>

Держ. служби статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Держслужба України з ЛЗ та контролю за наркотиками – <http://www.diklz.gov.ua/>

Державного експертного центру ЛЗ - <http://www.dec.gov.ua/>